

О. А. Зимовець,
викладач
А. Р. Бойко,
студент
Т. П. Гоц
студент
В. В. Сарнавська,
студент
В. С. Філімончук,
студент

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування конструктивних умінь майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

У статті розглядається проблема формування конструктивних умінь майбутніх учителів англійської мови у початковій школі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Автори уточнюють структуру конструктивних умінь учителів англійської мови в інформаційному суспільстві, визначають роль інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування вищезазначених умінь та пропонують приклади дидактичних матеріалів для учнів початкової школи, розроблених з використанням ІКТ, для навчання англійської мови.

Ключові слова: професійна підготовка, конструктивні вміння, майбутні вчителі англійської мови, початкова школа, інформаційне суспільство, інформаційно-комунікаційні технології.

Постановка проблеми. Інформаційне суспільство, в процесі становлення якого ми наразі перебуваємо, є якісно новою формою соціуму. Його специфіка полягає в інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у різні сфери життєдіяльності людини, а також у забезпеченні можливості вільно використовувати надбання науково-технічного прогресу в реальному часі [1: 9]. Інформаційне суспільство висуває нові вимоги і до професійної діяльності вчителя, зокрема, іноземної мови. Сучасний вчитель повинен орієнтуватись у великих обсягах інформації та вміти використовувати ІКТ як на етапі підготовки до занять, так і під час організації навчальної діяльності учнів з іноземних мов. Планування навчально-виховного процесу є одним із ключових аспектів педагогічної діяльності вчителя, яке передбачає володіння конструктивними вміннями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема визначення структури конструктивних умінь майбутніх учителів висвітлена в роботах Н. В. Кузьміної, В. О. Сластьоніна, О. І. Бульвінської, О. А. Дубасенюк, Л. Ф. Панченко, Ю. І. Пасова тощо. Підготовці вчителів англійської мови, а також початкових класів в умовах інформаційного суспільства присвячені дослідження О. А. Острянської, О. Б. Бігіч, Л. І. Морської, О. М. Снігур, В. М. Андрієвської та ін.

Мета статті – визначити структуру конструктивних умінь, необхідних майбутнім учителям англійської мови у початковій школі в умовах інформаційного суспільства, та показати шляхи їх формування з використанням ІКТ у системі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу педагогічної літератури [2:60-61; 3] та опираючись на наші попередні дослідження [4: 211-213], під *конструктивними вміннями вчителя англійської мови у початковій школі* в умовах інформаційного суспільства будемо розуміти вміння, пов'язані з формулюванням тактичних задач та плануванням педагогічної діяльності на рівні окремого уроку та виховного заходу з англійської мови у початкових класах, використовуючи традиційні та інноваційні технології, у т.ч. ІКТ, в умовах, що змінюються.

Серед традиційних конструктивних умінь, якими мають володіти вчителі англійської мови у початковій школі, виділимо наступні: складати поурочні плани та плани виховних заходів з англійської мови у початковій школі; добирати оптимальну інформацію, методи, прийом та засоби для навчально-виховних заходів з англійської мови у початкових класах; створювати власні методичні та дидактичні матеріали для учнів початкової школи з англійської мови.

Уміння, пов'язані з використанням ІКТ, включають у себе наступні вміння: планувати педагогічну діяльність на рівні окремого уроку та виховного заходу з англійської мови для учнів початкової школи з використанням ІКТ; планувати використання готових навчальних програм та Інтернет-ресурсів на уроках та позакласних заходах з англійської мови у початкових класах; розробляти власні навчальні матеріали для учнів початкової школи, використовуючи засоби ІКТ.

Формування вищезазначених умінь студентів відбувається в процесі професійно-методичної

підготовки під час вивчення таких дисциплін як «Методика навчання англійської мови у початковій школі», «Інноваційні технології навчання англійської мови», «Англійська мова за професійним спрямуванням», під час проходження педагогічної практики, а також у процесі науково-дослідницької діяльності.

Одним із ключових конструктивних умінь майбутнього вчителя англійської мови є вміння створювати дидактичні матеріали для навчання англійської мови, зокрема, з використанням ІКТ. Для розробки навчальних матеріалів використовуються такі засоби ІКТ як Інтернет-ресурси (Puzzle Makers, Test Makers, Voki, додатки Google), програми пакету Microsoft Office (Power Point, Word, Excel, Publisher), а також програми-оболонки (“Hot Potatoes”, “Easy Quizy” та ін.).

Наведемо приклади навчальних матеріалів для учнів початкових класів, створених студентами напрямку «Початкова освіта» (спеціалізація «Англійська мова») навчально-наукового інституту педагогіки ЖДУ ім. Івана Франка під час вивчення дисципліни «Інноваційні технології навчання англійської мови у початковій школі».

Вправа № 1, спрямована на формування іншомовної компетентності в аудіюванні учнів початкової школи (Рис. 1).

Завдання: Children, we’re going to watch an animated cartoon based on the song “The More We Get Together”. But at first let’s watch it without any sound, predict what the song will be about and what words there will be in the song. After that listen to the song and check your predictions; then fill in the missing words in the lyrics. Now let’s sing and act out the song together.

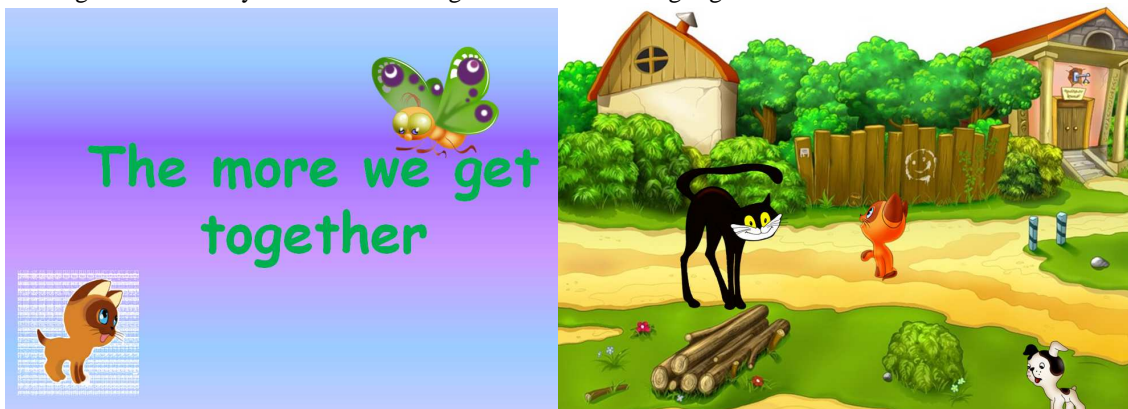

Рис.1. Скріншоти мультфільму, створеного у програмі Power Point.

Хід виконання: учні виконують дотекстові вправи (дивляться мультфільм без звуку та передбачають зміст пісеньки), прослуховують пісню разом з відео, виконують вправи на перевірку розуміння пісні (вставляють пропущені слова), співають пісню разом та показують рухами її зміст.

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя.

Вправа № 2 спрямована на формування іншомовної писемної компетентності учнів початкової школи на етапі оволодіння орфографією (Рис. 2).

Завдання: Look at the pictures and fill in the missing letters.

Хід виконання: учні вставляють пропущені літери у файлі на комп’ютері шляхом введення літер з клавіатури або вписують пропущені літери в роздрукованому варіанті завдання.

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя, самоконтроль, взаємоконтроль.

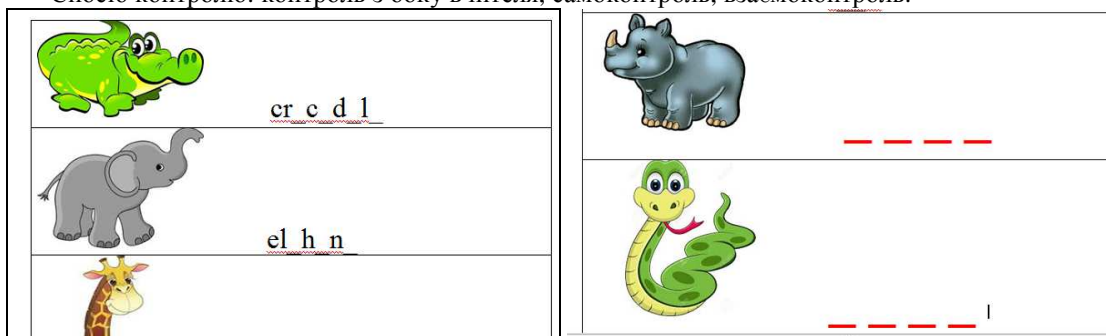

Рис.2. Скріншоти дидактичних матеріалів, створених у програмі MS Word.

Вправа № 3, спрямована на формування іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи (Рис. 3).

Завдання: Match the pictures with the words.

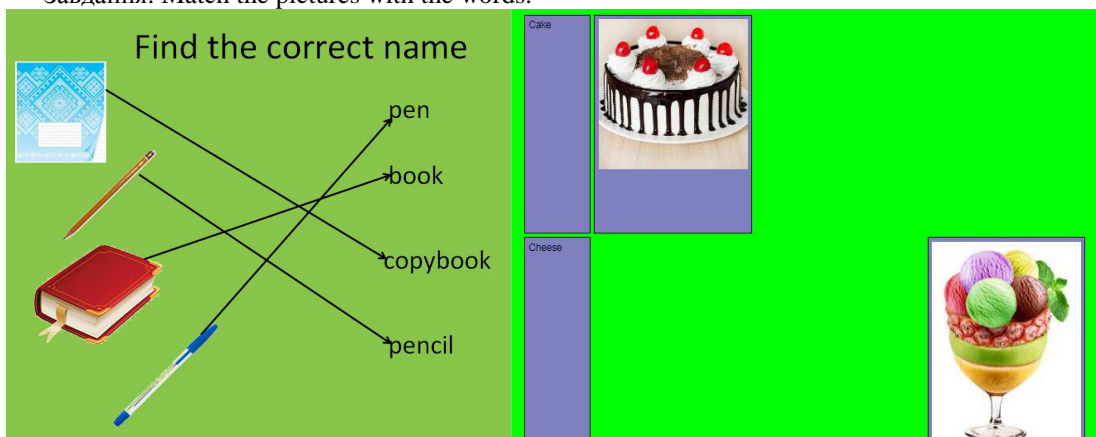

Рис.3. Скріншоти дидактичних матеріалів, створених у програмі Power Point та Hot Potatoes.

Хід виконання: учні з'єднують слова з відповідними картинками за допомогою стрілочок (якщо завдання створене у Power Point) та переміщують картинку до відповідних слів за допомогою миші (у випадку завдання, розробленого в Hot Potatoes).

Спосіб контролю: контроль з боку вчителя (завдання в Power Point), автоматизований контроль (завдання в Hot Potatoes).

Висновки. Формування конструктивних умінь майбутніх учителів англійської мови в початковій школі з огляду на вимоги інформаційного суспільства передбачає інтеграцію ІКТ у процес професійно-методичної підготовки студентів у ВНЗ. Уміння розробляти дидактичні матеріали для учнів з використанням комп'ютерних програм допоможе студентам під час педагогічної практики, а також в їх майбутній професійній діяльності. Перспективами подальших досліджень ми вбачаємо розробку шляхів формування інших професійних умінь майбутніх учителів англійської мови у початковій школі з використанням засобів ІКТ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієвська В. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності: монографія /В. М. Андрієвська. – Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018. – 308 с.
2. Морська Л. І. Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій у навчанні учнів. Монографія. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 243 с.
3. Остряньська О. А. Формування комплексних педагогічних умінь у майбутніх учителів початкових класів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. — Х., 2002. — 20 с.
4. Зимовець О. А. Особливості формування проєктувальних та конструктивних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін в умовах інформаційного суспільства. // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2013. – Випуск № 6 (72) – С. 209-216.

Zymovets O. A., Boiko A. P., Hots T. P., Sarnavska V. V., Philimonchuk V. S. Information and Communication Technology as a Means of Forming Constructive Skills of Prospective Teachers of English in Primary School.

The article deals with the problem of forming constructive skills of prospective teachers of English in primary school with the help of Information and Communication Technology. The authors specify the structure of English teachers' constructive skills in the Information Society, define the role of Information and Communication Technology in the process of forming these skills and suggest the samples of didactic materials for primary school pupils created with using ICT for teaching English.

Key words: professional training, constructive skills, prospective teachers of English, primary school, Information Society, Information and Communication Technology.